

Čas přípravy
60 minut

Čas realizace
2x20 minut

Prostor
kdekoliv

Roční období
kdykoliv

Počet účastníků
10–20

Věková kategorie
od 6. třídy/12 let

TELEFON

Obecný cíl: Rozvoj těchto kompetencí: komunikativní, k řešení problémů, k učení, sociální a personální.

Konkrétní cíl: Procvičit zásady správného telefonování, nácvik využití telefonu v krizových situacích, nouzová telefonní čísla. Upozornit na problematiku kyberšikany – bezpečné využívání mobilního telefonu.

Motivace: Mobilní telefon má téměř každý z vás. Nosíte ho všude s sebou? K čemu ho používáte? Myslíte si, že by vám mohl někdy zachránit život? A napadlo vás někdy, že by vám prostřednictvím telefonu mohl někdo ublížit? Pojďme si o tom chvíli povídat.

Potřeby: Každý svůj mobilní telefon (pokud ho některé děti nemají, pak pracovat ve skupinách), nabíječka k telefonu, kartičky se zadáním krizových situací, velká tabulka s čísly 0–9 (překreslená klávesnice telefonu bez písmen – podle počtu družstev – pro každé jedna), psací potřeby, papíry.

K tomuto metodickému listu není k dispozici žádný pracovní list.

Provedení: Děti ve věku 12–15 let mají téměř všechny svůj mobilní telefon. Rodiče jim ho kupují zejména kvůli pocitu bezpečí ve chvílích, kdy se děti pohybují samy mimo domov. Děti telefon využívají ke komunikaci s kamarády, jako přehrávač hudby, fotoaparát apod. Ne každá rodina může dítěti poskytnout nejnovější model, což však není důvod k tomu, aby se takovému dítěti ostatní posmívali. Na to musí vedoucí pamatovat při zvolených aktivitách a vést děti k tomu, že není důležitá značka, ale funkčnost telefonu a to, jak ho umím využívat.

Děti si na schůzku přinesou telefon a nabíječku. Na úvod se posadíme do kroužku a povídáme si:

- Jak dlouho už děti telefon mají?
- Kdo jim platí kredit? Musí samy nějak přispívat, vydělat si na něj?
- Kolik peněz měsíčně protелефонují?
- Jaké funkce telefonu využívají?
- Už někomu telefon pomohl v nouzi? Jak?
- Má někdo z dětí s telefonem špatnou zkušenost? Setkal se s obtěžováním nebo něčím podobným?

Pak děti vyzkoušíme, jestli umí s telefonem prakticky zacházet. Jejich úkolem bude telefon vypnout, vyndat SIM kartu, baterii (položit na stůl), pak zase vše do telefonu vložit a telefon zapnout. Kdo bude nejrychlejší?

Další hry na doplnění tématu:

Hledej dvojici

Děti se rozdělí do dvojic, posadí se uprostřed klubovny. Vedoucí od všech vybere telefony a nabíječky, telefony dá na jeden konec klubovny, nabíječky na druhý. Na povel vyrazí první z dvojice, najde telefon svého spoluhráče, přinese mu ho, pak běží na druhý konec a musí najít a přinést svému spoluhráči jeho nabíječku. Když úkol splní, startuje druhý z dvojice. Vítězí samozřejmě nejrychlejší dvojice. Během celé hry nikdo nesmí mluvit!

Virtuální SMS

Rozdělíme hráče do menších skupin. Každá skupina vybere jednoho hráče, který bude „odesílat“ textovou zprávu, ostatní členové skupiny ji budou přijímat. Odesílatel a příjemci stojí minimálně 3 metry od sebe, nesmí spolu mluvit. Odesílatel dostane text zprávy a papírovou klávesnici, na které jsou však zobrazená jen čísla, nikoli písmena. Jeho úkolem je odeslat zprávu tak, jako by ji psal do mobilního telefonu, tj. každé písmeno zadat určitým počtem úderů na správné číslo. K vyfukání čísel se může použít klacík, pravítko, tužka. Je dobré na klávesnici označit symbol pro mezeru mezi slovy. Odesílatel smí se svým družstvem komunikovat pouze pomocí posunků, může např. naznačit, kolik slov bude zpráva mít, které slovo odesílá, můžou si předem dohodnout symboly pro rozumím, znovu atd.

Vítězí nejrychlejší družstvo (za každý chybný znak dostane družstvo určenou časovou penalizaci).

V další části se budeme věnovat nácviku telefonátu

- v případě, že mi volá někdo známý (mám uložený kontakt);
- v případě, že mi někdo volá z neznámého čísla.

Vybereme dvojice, které dostanou zadání na kartičce a předvedou krátký hovor. Ostatní je sledují, pak debatujeme o tom, jestli byly telefonáty předvedeny správně, případně co bylo špatně, co by ostatní udělali jinak. Můžeme doplnit povídáním o zásadách slušného chování při telefonování:

- nepřijímáme telefonní hovor při rozhovoru (pokud musíme, omluvíme se a s telefonem poodejdeme);
- netelefonujeme v MHD, ve frontě, zkrátka všude, kde jsou ostatní nuceni náš hovor poslouchat;
- vypínáme telefon v kině, divadle, v čekárně u lékaře, ve škole, nebo alespoň nastavíme tichý režim.

Kyberšikana

Některé děti se už mohly setkat s tím, že je někdo po telefonu obtěžoval, vyhrožoval jim. Co s tím?

Nejdůležitější je prevence. Nedávat své číslo každému na potkání. Pokud mi volá někdo cizí a je nepříjemný, rychle hovor ukončit. Neposkytovat nikomu své fotografie či videonahrávky, které by se daly zneužít (např. intimní fotografie apod.). Pokud se dostanu do takové nepříjemné situace, ihned požádám o pomoc někoho z dospělých (dřív, než mi to přeroste přes hlavu). Zvláštní kapitolou je kyberšikana učitelů ze strany dětí. Všechna tato témata si zaslouží zvláštní pozornost a prostor, je lépe, když vedoucí požádá o spolupráci nějakého externistu, který se danou problematikou zabývá. Lze propojit s aktivitami metodického listu T4 (Počítač).

Nouzový telefonní hovor, krizové situace

Úvodní diskuse s dětmi: Mobilní telefon mnohdy může nám nebo někomu jinému zachránit život, zdraví nebo majetek. Měli bychom myslet na to, že když plánujeme výlet na kolech, do přírody, pohyb mimo domov ve večerních hodinách apod., měli bychom mít telefon k dispozici a hlavně s nabitou baterií! Zkontrolujeme si, že máme uložená čísla, která můžeme potřebovat – na rodiče, prarodiče, dospělé kamarády (např. vedoucího oddílu nebo zdravotníka), zopakujeme si, jaká čísla využíváme v případech nouze – hasiči 150, záchranka 155, policie 158, integrovaný záchranný systém 112). Je dobré zjistit si a uložit čísla na Linku bezpečí, pedagogicko-psychologickou poradnu atd. – nikdy nevíte, kdy a jakou budete potřebovat pomoc pro sebe nebo svého kamaráda.

Zásady nouzového hovoru:

- představit se;
- uvést fakta (adresa, ulice, číslo domu, v přírodě blízký orientační bod);
- objektivně popsat situaci;
- nouzový hovor není monolog – volající vede dialog s pracovníkem linky, odpovídá na otázky, říká, co vidí, co ví, jedná podle instrukcí;
- mluvit stručně, v krátkých větách, jasně, srozumitelně, pokud možno bez emocí.

V rámci diskuse by měl vedoucí také upozornit děti na to, jak nebezpečné může být zneužívání tísňových linek, blokování linky může ohrozit na životě toho, kdo se právě nemůže dovolat.

Nácvik volání

Dvojice si sednou zády k sobě, aby na sebe hráči neviděli. Jeden z nich dostane na kartičce zadání nouzové situace, volá na tísňovou linku. Druhý z dvojice je pracovník tísňové linky.

Zadání situace (příklady):

Jste na periferii Prahy na křižovatce ulic Bílá a Modrá. Je večer a vidíte plameny v garáži v přízemí obytného domu. O požáru asi nikdo neví. Jste sami.

Ve vzdálenosti asi 5 km za obcí Dolní Lhota směrem na Tetovice je dopravní nehoda. Jedete kolem na kole. Vidíte auto v příkopu, druhé nabourané na silnici, ve kterém sedí řidič, je při vědomí, zřejmě v šoku. Vypadá to, že jste přijeli bezprostředně po nehodě.

Reflexe:

Hráči navzájem hodnotí komunikaci, říkají, co by udělali jinak. Vedoucí se ptá: Jak se vám hrálo? Jaké pocity měl volající? Jaké příjemce hovoru? Může někomu v hovoru bránit např. tréma nebo vada řeči? Volali jste už někdy na podobnou linku ve skutečnosti?

Toto téma můžeme doplnit exkurzí na centrálu záchranné služby, případně pozvat její pracovníky na besedu. Oni můžou hodnotit náš předváděný hovor, vyprávět příběhy z praxe, upozornit nás na časté chyby.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání, Přátelství, Překonání, Pomoc.

Moje poznámky:

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

U dětí úzkostněji laděných pomůžeme tím, že rozhovor vedeme ve dvojici s nimi (pomáháme jako tzv. druhý hlas formulovat myšlenky). Také u dětí se slabšími rozumovými schopnostmi je vhodné trénovat rozhovor s nimi ve dvojici. Usnadníme situaci tím, že napíšeme schéma hovoru, aby se dítě mohlo dívat. Vedeme děti k tomu, aby si samy vymýšlely nějakou mnemotechnickou pomůcku, jak si zapamatovat čísla (např. 5 vypadá jako vozík, nosítka = 155 záchranka, 8 vypadá jako pouta = 158 policie, 0 je jako rybník, voda = 150 hasiči apod.). Pozor u dětí, které prodělaly nějaký těžký traumatický zážitek (požár, nehoda, těžší zranění sebe nebo někoho blízkého), může se tím oživit. I přesto bychom měli podpořit dítě v tom, aby zkusilo mluvit o své zkušenosti, kdo jak zareagoval, jak by zareagovalo ono, kdyby mělo nějak účinně zasáhnout.

Moje poznámky:

Moje poznámky: